

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์
จากรายการของกิจการโทรทัศน์
(ฉบับที่ ...)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ (ประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ) เพื่อคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรแก้ไขถ้อยคำใน ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๘ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ โดยกำหนด ๑. ประเด็นเรื่องบทนิยามคำว่า “ผู้รับใบอนุญาต” และ “คณะกรรมการ” ในข้อ ๔ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ แก้ไขให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ๒. ประเด็นเรื่องผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหลังจากประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ ๓. ประเด็นเรื่องการทำอำนาจ กสทช. เปลี่ยนแปลงระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการโทรทัศน์ที่มีบริการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการได้ตามที่เห็นสมควรและเป็นการเหมาะสม ๔. ประเด็นการแก้ไขการคำนวณระยะเวลาการออกอากาศซ้ำ รายการที่จัดให้มีบริการตามข้อ ๕ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๕. ประเด็นการแก้ไขระยะเวลาการจัดส่งรายงานผลการจัดให้มีบริการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพ ตามข้อ ๒๓ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ ๖. การกำหนดเหตุจำเป็น เหตุขัดข้อง หรือเหตุสุดวิสัย ที่ผู้รับใบอนุญาตฯ ไม่สามารถจัดทำบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพ

เหตุผล

๑. เนื่องจากข้อ ๔ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ บทนิยามของคำว่า “ผู้รับใบอนุญาต” และ “คณะกรรมการ” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน จึงเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนี้ “ผู้รับใบอนุญาต” แก้ไขนิยามคำว่าผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้สอดคล้องกับประเภทใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ “คณะกรรมการ” แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไข พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ข้อ ๕ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดกรณีผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับอนุญาตประกอบกิจการภายหลังจากประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ จึงเห็นควรเพิ่มเติมวรรคสามของข้อ ๕ กำหนดให้เริ่มจัดทำบริการตามระยะเวลาที่กำหนดในภาคผนวกสำหรับปีปัจจุบันในสัดส่วนเดียวกับผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ระดับชาติรายเดิม ซึ่งประกอบกิจการอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งเจตนารมณ์คือต้องการให้ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่จัดทำบริการโทรทัศน์ตามสัดส่วนเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตรายเดิม และการกำหนดระยะเวลาภายใน ๓๐ วันเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตได้มีการเตรียมพร้อมในการจัดให้มีบริการล่ามภาษามือคำบรรยายแทนเสียง และ/หรือ เสียงบรรยายภาพ

เพิ่มเติมวรรคสี่ เพื่อให้อำนาจ กสทช. ในการพิจารณาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการจัดให้มีบริการโทรทัศน์สำหรับคนพิการ เนื่องจากมีกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฯ รายเดิมที่กำหนดระยะเวลาเป็นรายปีตามภาคผนวก และรายใหม่ที่ไม่สามารถเตรียมความพร้อมเพื่อจัดทำบริการโทรทัศน์มีบริการล่ามภาษามือคำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และอาจมีบางกรณีที่มีการขอผ่อนผันการจัดทำบริการในระยะเวลาที่มากกว่า ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

๓. แก้ไขการคำนวณระยะเวลาการออกอากาศซ้ำ รายการที่จัดให้มีบริการตามข้อ ๕ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย ข้อ ๖ กำหนดว่า “ข้อ ๖ การคิดสัดส่วนรายการที่จัดให้มีบริการตามข้อ ๕ ในกรณีที่รายการใดมีการออกอากาศซ้ำให้คิดคำนวณระยะเวลาเฉพาะการออกอากาศซ้ำไม่เกินสองครั้ง” ซึ่งสมาคมโทรทัศน์ระบบดิจิทัล (ประเทศไทย) ได้มาให้ความเห็นต่อที่ประชุมการจัดให้มีบริการกระจายเสียง โทรทัศน์ และโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงฯ ดังนี้ “ข้อเสนอแนะเพิ่มจำนวนการออกอากาศซ้ำสำหรับรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียง เสียงบรรยายภาพ และล่ามภาษามือจากเดิมการออกอากาศซ้ำไม่เกินสองครั้ง เพื่อให้คนพิการได้รับชมอย่างทั่วถึง และการผลิตบริการคำบรรยายแทนเสียงและเสียงบรรยายภาพ มีราคาสูง ทำให้รายการนั้นอาจจะยังไม่คุ้มค่า” ที่ประชุมจึงเห็นควรเพิ่มเติมระยะเวลาการออกอากาศซ้ำเพิ่มเติมอีก ๑ ครั้ง รวมเป็น ๓ ครั้ง แต่ไม่ควรจะนับระยะเวลาการออกอากาศซ้ำมากกว่า ๓ ครั้ง เนื่องจากจะทำให้คนพิการไม่ได้รับชมรายการที่มีความหลากหลาย

๔. ระยะเวลาการจัดส่งรายงานผลการจัดให้มีบริการโทรทัศน์ฯ ตามข้อ ๒๓ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ กำหนดให้จัดส่งรายงานเสนอต่อคณะกรรมการเป็นรายปี อาจทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดทำและรายงานผลการจัดให้มีบริการโทรทัศน์ฯ ทุก ๖ เดือน เพื่อให้การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตให้จัดทำบริการล่ามภาษามือคำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถจัดทำคำสั่ง

ทางปกครองให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถแก้ไขการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนตามประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ ได้

๕. ข้อ ๒๘ ของประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ ไม่ได้กำหนดเหตุจำเป็น เหตุขัดข้อง หรือเหตุสุดวิสัย ที่ผู้รับใบอนุญาตฯ ไม่สามารถจัดทำบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพได้ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๒๘ เพื่อให้กสทช. มีอำนาจในการพิจารณา ยกเว้นโทษ กรณีผู้รับใบอนุญาตไม่สามารถจัดให้มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพตามที่กำหนดในประกาศการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการฯ อันเนื่องมาจากเหตุจำเป็น เหตุขัดข้อง หรือเหตุสุดวิสัย ซึ่งเหตุดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความจงใจหรือการกระทำผิดของผู้รับใบอนุญาตฯ